

Panelonderzoek houtrook 2018

Dorien de Bruijn, december 2018

In 2018 ervaren meer panelleden wel eens hinder van een houtkachel of houtgestookte open haard. Dit is toegenomen van 28% in 2016 naar 35% in 2018. Wat opvalt is dat alleen mensen zonder houtkachel of open haard meer hinder ervaren. Onder de mensen die zelf een houtkachel of open haard hebben, is de ervaren hinder hetzelfde als in 2016.

Daarnaast ervaren in 2018 meer panelleden wel eens hinder van een barbecue, vuurkorf of 'hot tub'. Dit is toegenomen van 29% in 2016 naar 37% in 2018.

Meer panelleden met een houtkachel of houtgestookte open haard nemen maatregelen om overlast van houtrook te voorkomen of beperken. In 2016 nam 77% maatregelen en dit is toegenomen naar 83% in 2018.

In 2018 ondernemen meer panelleden actie bij overlast van houtrook dan in 2016. Zo sluiten meer mensen hun natuurlijke ventilatie (van 33% in 2016 naar 37% in 2018) en blijven meer mensen binnen tot het stoken voorbij is (van 22% in 2016 naar 26% in 2018).

De meeste panelleden kennen de houtrookcampagne van de gemeente niet (86%). Van degenen die de campagne wel hebben gezien of erover hebben gehoord, zegt 59% dat zij hierdoor niet anders denken of handelen.

Aanleiding en opzet

Aanleiding

Landelijk is er steeds meer aandacht voor overlast van houtrook. Het landelijke platform Houtrook en gezondheid, waarvan de gemeente Amersfoort deel uitmaakt, heeft een aantal oplossingsrichtingen uitgewerkt, mede op verzoek van de staatsecretaris. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat¹ heeft naar aanleiding daarvan drie acties aangekondigd omtrent de aanpak van overlast van houtrook, namelijk het ontwikkelen van een meet/beoordelingsmethode, een stookalert, en de ontwikkeling van voorlichtingsmateriaal over houtrook en de gezondheidseffecten ervan. Bovendien gaat het RIVM de gezondheidseffecten beter in kaart brengen.

¹ Brief van Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, 'Reactie op brief Platform Houtrook en Gezondheid', d.d. 30 mei 2018.

In Amersfoort is het thema houtrook onderdeel van het overkoepelende doel om de luchtkwaliteit te verbeteren en fijnstof in de stad terug te dringen. In het initiatiefvoorstel 'Lokale aanpak uitstoot houtkachels en open haarden' (dat in juni 2017 door de Raad is aangenomen) heeft de Raad het College onder meer opgedragen om een voorlichtingscampagne, meldingentraject en beoordelingskader te ontwikkelen. Naar aanleiding van dit initiatiefvoorstel heeft in de winter van 2017/2018 een bewustwordingscampagne gelopen. Het doel hiervan was het bewustzijn vergroten over de gevolgen van het gebruik van houtkachels voor de gezondheid en het milieu. In de winter van 2018/2019 wordt de campagne herhaald.

In 2016 heeft Onderzoek en Statistiek (O&S) op verzoek van de afdeling Woon- en werkklimaat, team milieu, en de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving al onderzoek gedaan naar houtrook. De Raad is in de RIB 'Stand van zaken initiatiefvoorstel lokale uitstoot houtkachel en open haarden' (2017-146) toegezegd dat dit onderzoek in het stookseizoen van 2018/2019 wordt herhaald. Hierin is ook aandacht voor de bewustwordingscampagne van afgelopen winter.

Onderzoek en Statistiek (O&S) is gevraagd om dit onderzoek opnieuw uit te voeren.

Opzet

Voor de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van het AmersfoortPanel. In dit digitale Panel zitten momenteel zo'n 5.000 Amersfoorters van 18 jaar en ouder die hebben aangegeven bereid te zijn om periodiek mee te doen aan online onderzoek. Het AmersfoortPanel vormt geen perfecte afspiegeling van alle Amersfoorters. Het telt bijvoorbeeld relatief veel maatschappelijk betrokken mensen, hoger opgeleiden en Amersfoorters van middelbare leeftijd.

In november 2018 hebben de leden van het AmersfoortPanel een e-mail ontvangen om deel te nemen aan het onderzoek. In totaal hebben 3.111 panelleden de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 61%.

In de vragenlijst zijn de vragen over frequentie en soort ervaren hinder alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van houtrook. In de rapportage zijn de antwoordpercentages echter gerelateerd aan alle panelleden. Op deze manier kunnen we weergeven hoe groot de hinder is onder alle panelleden in plaats van uitsluitend onder de panelleden die wel eens hinder ervaren.

De vragen over het gebruik van open haard en houtkachel en het nemen van maatregelen om hinder hiervan te voorkomen, zijn vanzelfsprekend wel uitsluitend gerelateerd aan de mensen die een houtkachel of open haard hebben. Die vragen zijn immers niet van toepassing voor panelleden zonder open haard of houtkachel. Ook de vraag over ondernomen acties bij hinder van houtrook is gerelateerd aan mensen die wel eens hinder ervaren. Immers, mensen die geen hinder ervaren, zullen ook geen acties hoeven ondernemen.

Resultaten

Gebruik open haard en houtkachel

20% panelleden heeft houtkachel of open haard

Eén op de vijf panelleden heeft een houtkachel of houtgestookte open haard in de woning. Vrijwel niemand heeft zowel een houtkachel als open haard. Dit is hetzelfde als in 2016.

Tabel 1 Percentage panelleden met houtkachel of houtgestookte open haard in de woning

Een houtkachel	10%
Een houtgestookte open haard	9%
Zowel een houtkachel als een houtgestookte open haard	1%
Nee	80%

Toelichting: vanwege afronding tellen de percentages niet altijd precies op tot 100%.

Bron: O&S

Houtkachel en open haard vooral voor sfeerverwarming

De meeste mensen met een houtkachel of open haard binnen gebruiken deze voor sfeerverwarming. Dit geldt vooral voor panelleden met een open haard (93%). De mensen met een houtkachel gebruiken deze behalve voor sfeerverwarming (63%) ook voor bijverwarming naast de primaire verwarming (31%). De houtkachel en open haard worden relatief weinig gebruikt als primaire verwarming (respectievelijk 7% en 1%).

Panelleden gebruiken hun houtkachel of open haard in 2018 om dezelfde reden als in 2016.

Tabel 2 Functie houtkachel of open haard binnen

	Houtkachel	Open haard
Sfeerverwarming (af en toe)	63%	93%
Bijverwarming naast de primaire verwarming	31%	7%
Primaire verwarming (om het huis mee te verwarmen)	7%	1%

Toelichting: vanwege afronding tellen de percentages niet altijd precies op tot 100%.

Bron: O&S

Panelleden stoken vaker dan in 2016 op hout uit een winkel of van een bedrijf

De meeste panelleden (71%) met een open haard of houtkachel stoken op gedroogd, onbehandeld hout uit een winkel of van een bedrijf. Ook stookt 38% op onbehandeld hout dat ze zelf drogen, bijvoorbeeld hout uit de tuin. Een minderheid (4%) stookt op afval of sloophout. Eveneens stookt 4% iets anders, bijvoorbeeld pallets of geperst hout (houtbriketten). Ook zeggen sommigen dat ze hun open haard of houtkachel niet gebruiken.

In 2018 stoken panelleden vaker op gedroogd, onbehandeld hout uit een winkel of van een bedrijf. In 2016 gebruikte 64% dit in hun open haard of kachel, in 2018 is dit gestegen naar 71%. De andere soorten hout gebruiken panelleden even vaak als in 2016.

Tabel 3 Soort hout gebruikt bij het stoken binnen

Gedroogd, onbehandeld hout uit een winkel of van een bedrijf	71%
Onbehandeld hout, bijvoorbeeld uit de tuin, dat ik zelf minimaal 1 jaar droog	38%
Afvalhout of sloophout	4%
Anders	4%

Toelichting: de percentages tellen op tot meer dan 100%, want respondenten mochten meerdere antwoorden geven.

Bron: O&S

Meer panelleden nemen maatregelen om overlast van houtrook te voorkomen of beperken

Aan mensen met een houtkachel of open haard binnen is gevraagd of zij maatregelen nemen om overlast van houtrook voor omwonenden te voorkomen of beperken. Voorbeelden van maatregelen zijn: niet stoken met windstil weer, elk jaar de schoorsteen laten vegen, vuur laten uitbranden en niet smoren. 83% neemt maatregelen. Dit is hoger dan in 2016, toen 77% maatregelen nam.

Net als in 2016 nemen veel mensen meer dan één maatregel, bijvoorbeeld:

- (jaarlijks) de schoorsteen vegen;
- goed, droog en onbehandeld schoon hout gebruiken;
- rekening houden met weersomstandigheden (niet stoken bij windstil weer, mist, lichte regen en rekening houden met windrichting);
- vuur laten uitbranden en niet smoren;
- zorgen voor goede verbranding (vuur heet opstoken in plaats van smoren);
- gebruik maken van verhoogde schoorsteenpijp of (extra) lang rookkanaal;
- frequentie stoken beperken (bijvoorbeeld alleen bij koud weer);
- aansteken volgens Zwitserse methode (ook wel 'omgekeerde methode' genoemd, hierdoor ontstaat minder rook);
- keuze van houtkachel of haard (bijvoorbeeld hoog rendement, gesloten, efficiënte verbranding).

Geen maatregelen vooral omdat omwonenden nog nooit hebben geklaagd

17% van de panelleden met een houtkachel of open haard binnen neemt geen maatregelen, vooral omdat omwonenden nog nooit hebben geklaagd (15%). Enkelen nemen geen maatregelen omdat ze hier niet van wisten (3%) of het teveel gedoe vinden (1%).

In 2018 zeggen minder panelleden (15%) dat ze geen maatregelen nemen omdat omwonenden nog nooit hebben geklaagd. In 2016 noemde 23% dit als reden.

Tabel 4 Percentage van panelleden met binnen houtkachel of open haard dat wel of geen maatregelen neemt om overlast voor omwonenden te beperken

Nee, omwonenden hebben nog nooit geklaagd	15%
Nee, ik wist niet van mogelijke maatregelen	3%
Nee, dat vind ik teveel gedoe	1%
Ja	83%

Toelichting: de percentages tellen op tot meer dan 100%, want respondenten mochten meerdere antwoorden geven.

Bron: O&S

Ervaren hinder van houtrook

In de vragenlijst zijn de vragen over frequentie en soort ervaren hinder alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van houtrook. In de rapportage zijn de antwoordpercentages echter gerelateerd aan alle panelleden. Op deze manier kunnen we weergeven hoe groot de hinder is onder alle panelleden in plaats van uitsluitend onder de panelleden die wel eens hinder ervaren.

35% ervaart wel eens hinder van houtkachel of open haard

Ruim één derde (35%) van de panelleden ervaart wel eens hinder van een houtkachel of houtgestookte open haard in hun woonomgeving. Dit betekent dus dat bijna twee derde geen hinder ervaart. Mensen die zelf een houtkachel (16%) of open haard (16%) hebben ervaren minder vaak hinder dan mensen zonder houtkachel of open haard (39%).

Volgens panelleden gaat het vaker om een houtkachel of houtgestookte open haard binnenshuis (22%) dan buitenshuis (12%).

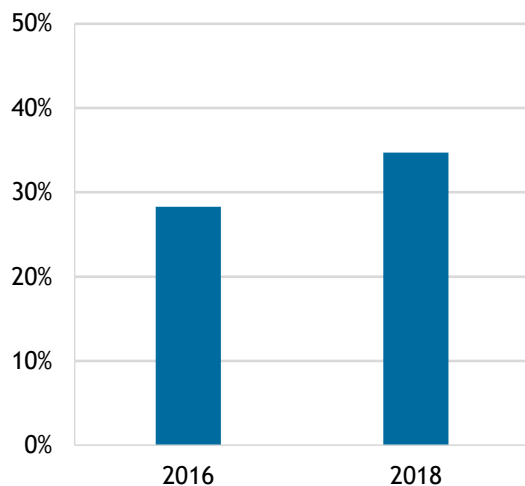
Eén op de zeven ervaart in winter wekelijks hinder van houtkachel of open haard

Mensen ervaren in de winter vaker hinder van een houtkachel of open haard, maar ook in de zomermaanden ervaart men hinder. Zo ervaart in de winter één op de zeven panelleden (14%) minstens 1 keer per week hinder van een houtkachel of open haard. In de zomermaanden is dit 5%. Daarnaast ervaart 12% in de winter één of enkele keren per maand hinder. In de zomermaanden is dit vrijwel gelijk (11%).

Ervaren hinder alleen toegenomen onder mensen zonder kachel of open haard

In 2018 ervaren meer panelleden wel eens hinder van een houtkachel of houtgestookte open haard. Dit is toegenomen van 28% in 2016 naar 35% in 2018. Wat opvalt is dat alleen mensen zonder houtkachel of open haard meer hinder ervaren. Onder de mensen die zelf een houtkachel of open haard hebben, is de ervaren hinder hetzelfde als in 2016.

Figuur 1 Percentage dat wel eens hinder ervaart van houtkachel of open haard

Toelichting: het verschil tussen 2016 en 2018 is statistisch significant.

Bron: O&S

Vaker wekelijks hinder in winter

Vergeleken met 2016 ervaren in de winter meer panelleden wekelijks hinder van houtrook door een houtkachel of houtgestookte open haard. Tijdens het stookseizoen ervoer in 2016 10% hier wekelijks hinder van. Dit is in 2018 toegenomen naar 14%. In de zomer is de ervaren hinder hetzelfde als in 2016.

Tabel 5 Frequentie ervaren hinder van houtkachel of open haard¹

	Wintermaanden (stookseizoen)	Zomermaanden
1x per week of vaker	14%	5%
1 of enkele keren per maand	12%	11%
1 of enkele keren per jaar	7%	11%
Nooit ²	67%	73%

Toelichting:

¹ Deze vraag is alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van een houtkachel of open haard. De antwoordpercentages zijn gerelateerd aan alle panelleden.

² De respondenten die bij de vraag 'Ervaart u wel eens hinder van een houtkachel of houtgestookte open haard in uw woonomgeving?' met 'nee' antwoordden, zijn meegeteld bij de antwoordcategorie 'nooit' om deze vraag te kunnen relateren aan alle panelleden.

Vanwege afronding tellen de percentages niet altijd precies op tot 100%.

Bron: O&S

37% ervaart wel eens hinder van barbecue, vuurkorf of 'hot tub'

Ruim één op de drie panelleden ervaart wel eens hinder van een barbecue, vuurkorf of houtgestookte 'hot tub' in de eigen woonomgeving. Dit aandeel is vergelijkbaar met het aandeel dat hinder ervaart van een houtkachel of houtgestookte open haard (35%). Bijna twee derde van de panelleden (63%) ervaart dus geen hinder van een barbecue, vuurkorf of 'hot tub'.

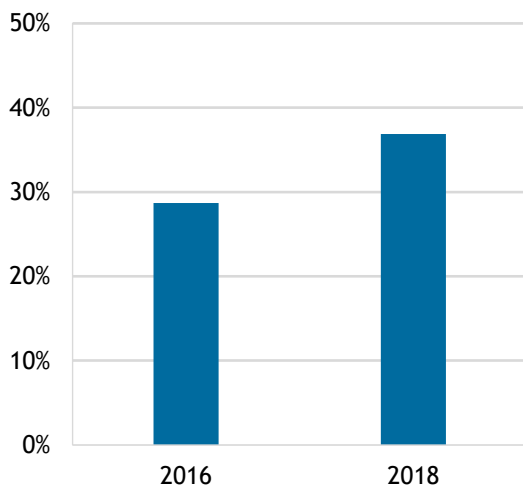
Eén op de tien ervaart in de zomer wekelijks hinder van barbecue

Zoals te verwachten ervaren mensen vaker hinder van een barbecue in de zomer dan in de winter. In de zomer ervaart 10% wekelijks en nog eens 14% maandelijks hinder van een barbecue, terwijl in de winter 3% wekelijks of maandelijks hinder ervaart.

Van een vuurkorf wordt zowel in de zomer als in de winter wel eens hinder ervaren. In de zomer is dit vaker wekelijks (6%) of maandelijks (12%) het geval dan in de winter.

Van een houtgestookte 'hot tub' heeft bijna nooit iemand last.

Figuur 2 Percentage dat wel eens hinder ervaart van barbecue, vuurkorf of 'hot tub'

Toelichting: het verschil tussen 2016 en 2018 is statistisch significant.

Bron: O&S

Ook ervaren hinder barbecue, vuurkorf of 'hot tub' toegenomen

In 2018 ervaren meer panelleden wel eens hinder van een barbecue, vuurkorf of 'hot tub'. In 2016 ervoer 29% hier wel eens hinder van, en dit is in 2018 toegenomen naar 37%.

De hete zomer van 2018 verklaart deze toename niet: panelleden ervaren in 2018 even vaak in de zomer hinder van een barbecue, vuurkorf of houtgestookte 'hot tub' als in 2016. Het zijn de wintermaanden waarin panelleden vaker hinder ervaren. Zo ervoer in de winter van 2016 4% één of enkele keren hinder van een barbecue en dat is in 2018 6%. Van een vuurkorf ervoer in 2016 in de winter 1% wekelijks en 4% maandelijks hinder. Dat is in 2018 respectievelijk 2% en 7%.

Tabel 6 Frequentie ervaren hinder van barbecue, vuurkorf of houtgestookte ‘hot tub’ buiten¹

	barbecue		vuurkorf		houtgestookte ‘hot tub’	
	zomer	winter	zomer	winter	zomer	winter
1x per week of vaker	10%	1%	6%	2%	1%	0%
1 of enkele keren per maand	14%	2%	12%	7%	1%	1%
1 of enkele keren per jaar	10%	6%	11%	12%	1%	1%
Nooit ²	66%	91%	71%	79%	97%	98%

Toelichting:

¹ Deze vraag is alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van een barbecue, vuurkorf of houtgestookte ‘hot tub’. De antwoordpercentages zijn gerelateerd aan alle panelleden.

² De respondenten die bij de vraag ‘Ervaart u wel eens hinder van een barbecue, vuurkorf of houtgestookte ‘hot tub’ (bubbelbad) in uw woonomgeving?’ met ‘nee’ antwoordden, zijn meegeteld bij de antwoordcategorie ‘nooit’ om deze vraag te kunnen relateren aan alle panelleden.

Vanwege afronding tellen de percentages niet altijd precies op tot 100%.

Bron: O&S

Helpt panelleden ervaart geen hinder van houtrook

De helft van de panelleden (52%) ervaart geen hinder van een houtkachel of open haard, noch van een barbecue, vuurkorf of ‘hot tub’. Dit is lager dan in 2016. Toen ervoer 60% geen hinder.

Dit betekent dat in 2018 dus bijna de helft van de panelleden wel eens hinder van houtrook ervoer. Dit varieert van één of enkele keren per jaar tot wekelijks.

Stoken geeft vooral geuroverlast

Als panelleden wel eens hinder ervaren van houtrook dan is dat vooral geuroverlast; 43% van de panelleden heeft hier last van. Ongeveer één op de zeven panelleden heeft last van prikkelende ogen en/of hoesten. (Verergering van) astma en COPD wordt door respectievelijk 5% en 3% van de panelleden genoemd.

In 2018 ervaren meer panelleden prikkelende ogen (van 10% in 2016 naar 14% in 2018). Ook (verergering van) astma wordt iets vaker genoemd (van 3% in 2016 naar 5% in 2018).

Tabel 7 Ervaren overlast door binnen of buiten stoken in woonomgeving¹

Geuroverlast	43%
Prikkelende ogen	14%
Hoesten	13%
(Verergering) astma	5%
(Verergering) COPD (chronische longziekte)	3%
Anders	6%
Geen overlast ²	52%

Toelichting:

¹ Deze vraag is alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van houtrook. De antwoordpercentages zijn gerelateerd aan alle panelleden.

² De respondenten die bij de vraag 'Ervaart u wel eens hinder van een houtkachel of houtgestookte open haard in uw woonomgeving?' en bij de vraag 'Ervaart u wel eens hinder van een barbecue, vuurkorf of houtgestookte 'hot tub' (bubbelbad) in uw woonomgeving?' met 'nee' antwoordden, zijn samengenomen in de groep 'geen overlast' om deze vraag te kunnen relateren aan alle panelleden.

De percentages tellen op tot meer dan 100%, want respondenten mochten meerdere antwoorden geven.

Bron: O&S

Ook veel last van rook

6% van de panelleden ervaart een andere vorm van overlast dan hierboven genoemd. Veel mensen noemen overlast van rook (in combinatie met stank), waardoor ze ramen, deuren en ventilatieroosters moeten sluiten. Mensen vinden het vervelend dat er een rooklucht in huis en vooral de slaapkamer komt (en ook in het wasgoed, als dat toevallig buiten hangt). Sommige panelleden ervaren hinder doordat ze hun huis niet kunnen luchten en het daardoor in de zomer binnen warm wordt. Of dat ze

"Vooral in de zomer als het warm is, kan je je ramen niet open zetten vanwege de stank."

"Als ik rook ruik, ben ik altijd bang voor brand. Dus daarom vind ik het vervelend."

zelf niet buiten kunnen zitten vanwege de rooklucht. Behalve rookoverlast krijgen sommige panelleden ook last van de gezondheid. Mensen noemen bijvoorbeeld benauwdheid en hoofdpijn.

Daarnaast noemen sommige mensen geluidsoverlast van personen rondom een barbecue of vuurkorf, roet dat neerslaat, en het gevoel dat er brand is. Ook wijzen enkelen op milieubezwaren zoals schadelijke rook en fijnstof. Een enkeling stelt dat de overlast ontstaat doordat mensen bewerkt hout en allerlei ander materiaal stoken.

Meer panelleden ondernemen actie bij hinder

In 2018 ondernemen meer panelleden actie bij overlast van houtrook. In 2016 ondernam 24% van de mensen die wel eens hinder ervaren van houtrook geen actie. Dit is gedaald naar 15% in 2018.

Als reden om geen actie te ondernemen noemen mensen dat ze stokers niet kunnen aanspreken, omdat ze niet precies weten bij wie de overlastgevende houtrook vandaan komt. Een enkeling zegt dat de stokers niet

"Proberen in gesprek te gaan, de stoker vindt het echter 'flauwekul'."

aanspreekbaar zijn. Andere respondenten willen de stokers niet aanspreken, omdat de overlast te weinig voorkomt of omdat ze de stokers het plezier hiervan gunnen.

80% van mensen die overlast ervaren sluit deuren en ramen

De actie die de meeste mensen ondernemen is deuren en ramen sluiten: 80% van de mensen die wel eens hinder ervaren doet dit bij overlast van houtrook. Andere acties die mensen geregeld ondernemen zijn: natuurlijke ventilatie (klepraampjes en roosters) sluiten (37%), binnen blijven tot het stoken voorbij is (26%) of in gesprek gaan met de stoker (15%). Sommige mensen die overlast ervaren, zetten hun WTW-installatie (installatie voor luchtverversing) uit (5%), vertrekken totdat het stoken voorbij is (4%) of dienen een klacht in bij de gemeente (2%).

Vergeleken met 2016 sluiten mensen vaker hun natuurlijke ventilatie bij overlast van houtrook (van 33% in 2016 naar 37% in 2018). Ook zeggen meer panelleden die wel eens hinder ervaren dat ze binnen blijven tot het stoken voorbij is (van 22% in 2016 naar 26% in 2018). De andere acties ondernemen panelleden even vaak als in 2016.

Tabel 8 Ondernomen acties bij overlast houtrook¹

Mijn deuren en ramen sluiten	80%
Mijn natuurlijke ventilatie sluiten (klepraampjes en roosters)	37%
Binnen blijven tot het stoken voorbij is	26%
Ik heb geen actie ondernomen	15%
In gesprek gaan met de stoker	15%
Mijn WTW-installatie uitzetten (een installatie voor luchtverversing en verwarming)	5%
Weggaan uit de straat / buurt totdat het stoken voorbij is	4%
Een klacht indienen bij de gemeente	2%
Anders	4%

Toelichting:

¹ Deze vraag is alleen voorgelegd aan respondenten die wel eens hinder ervaren van houtrook. Percentages zijn gerelateerd aan de mensen die wel eens hinder ervaren.

De percentages tellen op tot meer dan 100%, want respondenten mochten meerdere antwoorden geven.

Bron: O&S

4% neemt andere maatregelen

Net als in 2016 neemt 4% andere maatregelen dan hierboven genoemd. Bijvoorbeeld de overlast aankaarten via de VVE of het wasgoed binnenhalen.

14% kent houtrookcampagne

Met de vraag 'Welk rooksignaal geef jij af?' en filmpjes met tekeningen van wijken vroeg de gemeente begin 2018 aandacht voor het thema houtrook. De campagne was vooral op Facebook te zien.² Ongeveer één op de zeven panelleden (14%) heeft deze campagne gezien of erover gehoord. Dit betekent dat 86% van de panelleden de campagne niet kent.

² De resultaten van dit onderzoek waren nog niet bekend op het moment dat de campagne voor het stookseizoen 2018-2019 van start ging.

Aan het einde van de vragenlijst konden panelleden opmerkingen plaatsen naar aanleiding van de vragenlijst. Enkele tientallen panelleden maakten hier opmerkingen over het gebruik van Facebook voor deze campagne. Deze panelleden zeggen dat Facebook niet voor iedereen toegankelijk is, of dat ze zelf geen Facebook hebben.

Sommige mensen stellen voor dat de gemeente (ook) een ander medium voor zo'n campagne gebruikt.

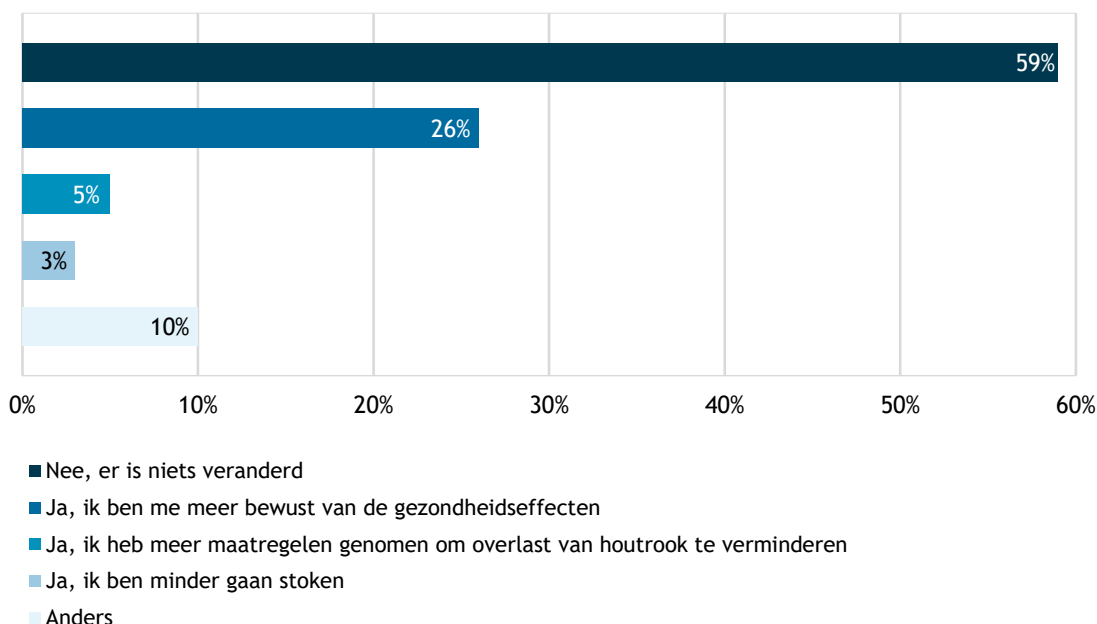
"Ik zit uit principe niet op Facebook en vind dit niet een geschikt medium voor overheidscommunicatie."

"Waarom de campagne voornamelijk op Facebook? Er zijn hele groepen (zowel ouderen als jongeren) die Facebook niet hebben/gebruiken."

59% denkt of handelt niet anders na houtrookcampagne

Aan de panelleden die de campagne kennen, is gevraagd of zij na deze campagne anders denken of handelen. De meerderheid (59%) van deze panelleden zegt dat er niets is veranderd. Een kwart (26%) is zich meer bewust van de gezondheidseffecten na het zien van of horen over de houtrookcampagne. Een aantal panelleden handelt anders na de houtrookcampagne. Zo heeft 5% meer maatregelen genomen om overlast van houtrook te verminderen en is 3% minder gaan stoken. Let op: het gaat hier om 5% en 3% van de 14% die de campagne kent. De eerder genoemde toename van panelleden die maatregelen nemen (van 77% in 2016 naar 83% in 2018) is daarom nauwelijks te verklaren door de campagne.

Figuur 3 Anders denken of handelen na houtrookcampagne¹

Toelichting:

¹ Deze vraag is alleen voorgelegd aan respondenten die de campagne hebben gezien of er over hebben gehoord. Percentages zijn gerelateerd aan de mensen die de campagne kennen.

De percentages tellen op tot meer dan 100%, want respondenten mochten meerdere antwoorden geven.

Bron: O&S

Andere reacties campagne: zelf geen kachel of barbecue, of betutteling van overheid

Op de vraag of panelleden anders denken of handelen na de houtrookcampagne antwoordt 10% 'anders'.

Panelleden lichten geregeld toe dat ze zelf geen houtkachel of barbecue hebben en dus niet anders kunnen

"Ik heb geen houtkachel dus hoef ook niet anders te gaan handelen."

"Ik vind het een verschrikkelijke betutteling. [...] Het heeft mij mateloos gestoord die campagne."

handelen of zich niet aangesproken voelen. Daarnaast vinden diverse panelleden de aandacht van de gemeente voor houtrook, of specifiek deze campagne, betuttelend.

"Ik denk absoluut niet anders na deze campagne. [...] Als iedereen zich normaal gedraagt is een houtkachel gewoon een heerlijke warmtebron."

Panelleden zijn uitgesproken over houtrook: van 'leven en laten leven' tot 'verbieden'

Aan het einde van de vragenlijst konden panelleden opmerkingen maken naar aanleiding van de vragenlijst. In de opmerkingen valt op hoe uitgesproken de meningen hierover zijn. De meningen vallen grofweg in twee groepen uiteen.

Ten eerste een groep mensen die zegt dat de overlast mee valt. Ze noemen bijvoorbeeld dat samenwonen in een buurt een kwestie is van geven en nemen en rekening houden met elkaar. Of ze vinden (de geur van) kachels of barbecues gezellig.

Wat deze groep panelleden kenmerkt is dat ze geen verbod op kachels, barbecues en/of andere bronnen willen, noch meer regels. Sommige panelleden wijzen wel op de rol van de overheid bij voorlichting, bijvoorbeeld over goed stoken, een hoge schoorsteenpijp en filters. Anderen vinden echter de aandacht van de overheid voor dit onderwerp betuttelend. Hierbij noemen sommigen dat andere onderwerpen belangrijker zijn, of dat andere bronnen meer overlast veroorzaken, zoals snelwegen en tweetakmotoren.

Ten tweede een groep mensen die regels wil voor stoken van kachels, barbecues en/of andere bronnen. Sommige panelleden gaan verder en willen een verbod voor één of meerdere bronnen van houtrook. Mensen noemen hierbij onder andere de ervaren overlast, gevolgen voor de gezondheid en milieu. Enkele mensen vragen waar zij terecht kunnen met klachten en anderen vinden dat de gemeente moet handhaven.

Enkele opmerkingen van respondenten die de verschillende meningen van panelleden illustreren

“Natuurlijk wordt er in mijn omgeving 's zomers gebarbecued, en diverse burens hebben houtkachels. En natuurlijk ruik je dat wel eens. Maar ik ervaar dat niet als overlast.”

“Houtrook is schadelijk voor de gezondheid, dat weet ik. [...] Maar naast deze vervuiling zijn er nog veel andere vervuilende zaken, zoals uitstoot van fijnstof door auto's en vrachtwagens. [...] Zelf ondervind ik van houtrook helemaal geen overlast en heb veel meer last van stinkende auto's, scooters en vrachtwagens. Ik vind het dus ook enigszins zonde dat hier zo veel energie en tijd aan wordt besteed en zou liever de aanpak van wat anders zien.”

“Er is niets mis met houtstook etc. mits dit op de juiste manier gebeurt. Een verbod zou onzinnig zijn. Goede voorlichting is veel zinvoller.”

“Graag verbod op houtrook en dergelijke. Alleen aanspreken levert te weinig op, want het gaat niet om 1 persoon in de buurt, maar om veel meer.”

“Gebruik van hout in open haarden en vuurkorven zou uit milieu oogpunt verboden moeten worden. Dit is dan echter niet te handhaven. Bewustwordingscampagnes voeren kan zinrijk zijn om het ge- en verbruik terug te dringen.”